

Haarlem

Raadsstuk

Onderwerp: Herziening kwaliteitsambitie Openbare Ruimte
BBV nr: 2014/340726

1. Inleiding

In de “Visie en strategie beheer en onderhoud” (2012/398572) ligt vast welke kwaliteitsambitie de gemeente voor de openbare ruimte heeft en hoe die ambitie gerealiseerd kan worden. De conclusie was dat de ambitie met de beschikbare middelen haalbaar is. De visie is begin 2013 vastgesteld.

Sinds 2012 is er sprake geweest van areaaluitbreiding (zie bijlage B). Deze areaaluitbreiding ontstaat niet alleen door nieuwe ontwikkelingen maar ook door omvorming van bv. asfalt naar klinkers. Daarnaast zijn de afgelopen jaren stappen gemaakt in het databeheersysteem en inspecties waardoor het areaal beter inzichtelijk is gemaakt. Om dit areaal in stand te houden is structureel € 300.000 extra nodig.

In het coalitieakkoord 2014 is vastgelegd dat er structureel € 1 miljoen bezuinigd moet worden door de kwaliteitsambities uit de visie te verlagen. Met dit raadsstuk wordt voorgesteld om een nieuwe kwaliteitsambitie vast te stellen zodat de ambitie en middelen weer in evenwicht zijn gebracht.

Een drietal scenario's is uitgewerkt:

- Scenario combinatie Groen & Grijs
- Scenario domein Groen
- Scenario domeinen Grijs

Voor het *opstellen* van een scenario voor een nieuwe kwaliteitsambitie zijn drie uitgangspunten gehanteerd;

- Het scenario kent een beperkt risico, een verlaging van kwaliteit mag niet leiden tot een verhoogd veiligheidsrisico;
- Het scenario heeft een logische samenhang, er wordt een constante kwaliteit van de openbare ruimte nagestreefd. Voorkomen moet worden dat de kwaliteit over gebieden en domeinen sterk varieert, dat geeft een rommelig beeld;
- Het scenario heeft voldoende omvang, de opgave is groot en kan alleen worden gerealiseerd door met name de domeinen en gebieden met veel areaal en oppervlakte te betrekken.

Om de bovenstaande scenario's met elkaar te kunnen *vergelijken* is een aantal onderscheidende voor- en nadelen benoemd.

Deze voor- en nadelen hebben betrekking op de samenhang binnen het scenario, op de beeldkwaliteit, op de mogelijkheid tot burgerparticipatie, op het aansluiten op doelstellingen coalitieakkoord en de snelheid waarmee de kwaliteitsverlaging ervaren wordt. Het scenario “combinatie Groen & Grijs” komt dan als beste (d.w.z. minst nadelig) uit de bus.

In bijlage A zijn de drie genoemde scenario's nader uitgewerkt. Van elk scenario is omschreven waar de ambitie meer wijzigt ten opzichte van de oorspronkelijke ambitie en wat de effecten (in beeld en technisch gezien) zijn. Elk scenario is zo opgesteld dat de kwaliteitsambitie in evenwicht is met de beschikbare middelen. Hiermee wordt weer invulling gegeven aan de kern van de visie; een ambitieniveau voor de openbare ruimte dat

langjarig te handhaven is. Van de domeinen afval & reiniging en riolering worden de kwaliteitsniveaus niet aangepast. Deze domeinen vormen met de heffingen een gesloten systeem.

Het verlagen van het kwaliteitsniveau tast een van de doelstellingen uit programma 9 aan, namelijk het handhaven van de huidige kwaliteit van de openbare ruimte. Dat is bij geen van de aangegeven scenario's mogelijk. Het verlagen van de kwaliteit heeft een negatieve invloed op de tevredenheid van de gebruikers van de openbare ruimte.

2. Voorstel aan de raad

1. Het kwaliteitsscenario "combinatie Groen & Grijs" vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Dit besluit draag bij aan de doelstelling van programma 9 "Kwaliteit Fysieke Leefomgeving", paragraaf 9,2 openbare ruimte bovengronds.

Met het vaststellen van het scenario Combinatie Groen&Grijs wordt het ambitieniveau in overeenstemming gebracht met de beschikbare middelen voor onderhoud en worden de negatieve effecten in vergelijking met de andere scenario's zo beperkt mogelijk gehouden. Hierdoor blijft de ambitie voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte langjarig haalbaar. Dit is ook het doel van de visie en strategie beheer en onderhoud.

4. Argumenten

Kwaliteitsverlaging blijft met name beperkt tot de woonwijken:

Om de doelstelling te behalen ontkomt de gemeente er niet aan de kwaliteit van het grootste deel van het areaal aan openbare ruimte te verlagen, namelijk de woonwijken. De Haarlemmers gaan dit direct merken. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen woonwijken, waardoor met het verlagen van de kwaliteit in de woonwijken het niet nodig is in andere gebieden en voor andere domeinen het niveau te verlagen.

Eenduidig beeldkwaliteit:

In het voorgestelde scenario wordt het kwaliteitsniveau voor grijs en groen, exclusief de bomen, in de woonwijken verlaagd naar C. Groen en grijs zijn de domeinen die met name het beeld bepalen in de openbare ruimte. Door beide domeinen te verlagen blijft het beeld, hoewel van lagere kwaliteit, eenduidig.

Kansrijker voor burgerparticipatie:

Met burgerparticipatie is het mogelijk dat gebruikers zelf activiteiten ontplooiën om in de openbare ruimte een hogere kwaliteit te realiseren. Dit is op het gebied van groenonderhoud kansrijker dan onderhoud aan de "grijze domeinen". Daarnaast zal de bereidheid om in de wijken te participeren in groenonderhoud groter zijn dan in andere gebieden. In dit scenario biedt burgerparticipatie dan ook een kans om alsnog kwaliteitsaccenten te leggen.

Het voorgestelde scenario sluit aan op doelstelling coalitieakkoord t.a.v. groen:

In het coalitieakkoord wordt het behoud en verbetering van de groene leefomgeving nagestreefd. In het voorgestelde scenario blijft het kwaliteitsniveau voor de parken en

groengebieden gelijk. Juist deze groengebieden zijn bepalend voor het ervaren van de groene leefomgeving.

Financiële aspecten:

De bezuinigingstaakstelling van € 1 miljoen op de onderhoudsbudgetten is reeds verwerkt in de begroting en meerjarenraming. Met het aanpassen van de kwaliteitsambitie wordt invulling gegeven aan de uitvoering van deze taakstelling. De bezuiniging is dan ook haalbaar en kan structureel wordt doorgezet. Indien geen keuze gemaakt wordt voor één van de scenario's zal gedurende het komende jaar ad-hoc besloten moeten worden welke onderhoudswerken niet uitgevoerd worden. Dit resulteert in ieder geval in het oplopen van onderhoudsachterstand. De oorspronkelijke kwaliteitsambitie zal niet gehandhaafd kunnen worden.

Communicatie:

Behalve in het coalitieakkoord is er nog niet gecommuniceerd over het verlagen van de kwaliteitsniveaus. Een lager kwaliteitsniveau voor de openbare ruimte zal onherroepelijk negatieve reacties oproepen. De communicatie richt zich met name op de reden van het verlagen van de kwaliteit en de consequenties.

5. Kanttekeningen

Het verlagen van de kwaliteitsniveau heeft invloed op de tevredenheid van de gebruikers van de openbare ruimte. Een lager kwaliteitsniveau wordt zichtbaar door een minder fraai straatbeeld zoals grasperken die kale plekken vertonen of duidelijke herstelstukken in asfalt. Daarnaast ontstaat er ongemak, bijvoorbeeld door een oneffen trottoir. De waardering en tevredenheid van de gebruikers van de openbare ruimte neemt hierdoor af.

Naast het verlagen van het kwaliteitsniveau zijn er ook andere bezuinigingen die invloed hebben op de beeldkwaliteit. Het straatmeubilair, straatnaamborden en het opruimen van straatvuil in groen kent voor de drie komende jaren een taakstellende bezuiniging. Dit zijn geen structurele bezuinigingen en zijn ook niet meegenomen in de scenario's. Deze bezuinigingen zullen voor deze drie jaar wél een negatieve invloed hebben op de ervaren leefomgeving.

6. Uitvoering

Na vaststelling van het besluit worden de kwaliteitsniveaus van het betreffende scenario verwerkt in de beheer en onderhoudscontracten. In deze contracten is het te behalen kwaliteitsniveau vastgelegd, de uitvoerder van het contract voert het onderhoud uit dat noodzakelijk is om de vastgelegde kwaliteit dan ook daadwerkelijk te realiseren. Deze contracten starten in januari 2015.

De nieuwe kwaliteitsambitie wordt gecommuniceerd via de lokale media, de gemeentelijke website en in de contacten (mondeling en schriftelijk) met de wijkraden en belangenvertegenwoordigers.

7. Bijlagen

Bijlage A: Drie scenario's.

Bijlage B: Areaalwijzigingen 2013

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. Het kwaliteitsscenario “combinatie Groen & Grijs” vast te stellen.

Gedaan in de vergadering van ... ..

De griffier

De voorzitter

Bijlage B. Areaalwijziging 2013

	mutatie	N	totaalbedrag
asfalt	- 24.208	m ²	- € 65.604
elementenverharding	27.623	m ²	€ 63.257
lichtmasten	191	N	€ 39.018
oevervoorzieningen	45.377	m ¹	€ 151.955
bruggen	247	m ²	€ 15.165
groen	36.255	m ²	€ 77.355
spelen	14	N	€ 9.095
bomen	582	N	€ 31.954
totaal			€ 300.264